

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 153/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. B., PhD., B., a Ing. J. M., B., zastúpených advokátom JUDr. D. J., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky nečinnosťou Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave a Ekonomickej univerzity v Bratislave v súvislosti s voľbou kandidáta na funkciu dekana Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity uskutočnenou 25. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. B., PhD., a Ing. J. M. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. februára 2012 doručená sťažnosť Ing. M. B., PhD., B., a Ing. J. M., B. (ďalej len „sťažovatelia“),

zastúpených advokátom JUDr. D. J., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nečinnosťou Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave (ďalej len „národohospodárska fakulta“) a Ekonomickej univerzity v Bratislave (ďalej len „ekonomická univerzita“) v súvislosti s voľbou kandidáta na funkciu dekana národohospodárskej fakulty uskutočnenou 25. novembra 2010.

Sťažovatelia v sťažnosti predovšetkým uvádzajú:

«Dňa 02. 11. 2010 bolo zverejnené oznámenie označené ako „Vyhláška volebnej komisie na voľbu kandidáta na Dekana Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave (ďalej aj „NHF EU“) na funkčné obdobie 2001 (správne 2011, pozn.) až 2015“. Písomný návrh kandidáta na dekana mal byť odovzdaný anonymne v zalepenej obálke v termíne od 08. 11. 2010 do 10. 11. 2010 v miestnostiach:

č. d. 5B 43, v čase pondelok 10.00 hod. až 13.00 hod. a utorok 13.30 hod. – 15.00 hod.,

č. d. 3C 08, v čase pondelok 11.00 hod. až 10.00 hod. a utorok 11.00 hod. – 13.30 hod.,

č. d. 3B 56, v čase pondelok 13.30 hod. až 15.00 hod. a streda 13.30 hod. – 15.00 hod.,

č. d. 5C 25, v čase pondelok a utorok 09.00 hod. až 11.00 hod. a streda 09.00 hod. – 13.30 hod.

Toto oznámenie nebolo zverejnené na webovej stránke odporcu.

Dôkaz: vyhláška volebnej komisie NHF EU zo dňa 02. 11. 2010.

Niektorí z členov akademickej obce fakulty navrhli navrhovateľa č. 1 a navrhovateľa č. 2 za kandidátov na funkciu Dekana NHF EU.

Dôkaz: odpoveď NHF EU zo dňa 01. 02. 2011 adresovaná navrhovateľovi č. 1

odpoveď NHF EU zo dňa 01. 02. 2011 adresovaná navrhovateľovi č. 2

Volebná komisia na voľbu kandidáta na Dekana Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v rozpore s čl. 15 ods. 6 štatútu NHF EU neoboznámila navrhovateľov, že boli navrhnutí do funkcie Dekana a nepožiadala navrhovateľov o ich

písomný súhlas s kandidatúrou. Dňa 23. 11. 2010 podal navrhovateľ č. 1 predsedníčke volebnej komisie sťažnosť na priebeh volieb na Dekana NHF EU.

Dňa 23. 11. 2010 podal navrhovateľ č. 2 predsedníčke volebnej komisie sťažnosť na priebeh volieb Dekana NHF EU.

Dôkaz: Sťažnosť navrhovateľa č. 1 na priebeh volieb zo dňa 23. 11. 2010

Sťažnosť navrhovateľa č. 2 na priebeh volieb zo dňa 23. 11. 2010.

Dňa 12. 01. 2011 zaslal navrhovateľ č. 1 výzvu Rektorovi Ekonomickej univerzity v Bratislave, v ktorej poukazuje na rozpory priebehu volieb Dekana zo zákonom a žiada, aby Rektor Dekana nevymenoval a nariadil opakovanie volieb. Dňa 12. 01. 2011 zaslal navrhovateľ č. 2 výzvu Rektorovi Ekonomickej univerzity v Bratislave, v ktorej poukazuje na rozpory priebehu volieb Dekana zo zákonom a žiada, aby Rektor Dekana nevymenoval a nariadil opakovanie volieb. ...

Odporca sa k celej problematike volieb vyjadril iba odpoveďou zo dňa 01. 02. 2010, ktorá je podpísaná Ing. J. P., PhD., prodekanou pre zahraničné vzťahy a styky s verejnosťou, ktorá konštatuje, že sa napriek snahe volebnej komisie nepodarilo s navrhovateľmi skontaktovať.

Dovoľujeme si poukázať na rozpor uvedeného tvrdenia odporcu so skutočnosťou, nakoľko odporca ako sám uvádza mal k dispozícii telefonické a emailové kontakty na navrhovateľov, údaje o zamestnávateľovi navrhovateľov, ako aj ich aktuálnu adresu.

Odporca však ničím nepreukázal, aké konkrétne kroky vykonal. Zároveň poukazujeme na neprimerane krátku dvojdňovú lehotu, ktorú si odporca zvolil na oslovenie potencionálnych kandidátov na funkciu dekana a na získanie ich súhlasu s kandidatúrou. Takáto krátka lehota odporcovi prakticky znemožňovala upovedomiť kandidátov písomne, že boli navrhnutí na funkciu dekana. V dôsledku konania odporcu navrhovateľom bolo upreté právo predstaviť akademickej obci fakulty svoj program na predvolebnom zhromaždení.»

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Nekonanim odporcu bolo porušené právo sťažovateľa č. 1 garantované v čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky – právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok.

2. Nekonanim odporcu bolo porušené právo sťažovateľa č. 2 garantované v čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky – právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi č. 1 primerané finančné zadostučinenia vo výške 10 000 EUR, ktoré mu je povinný vyplatiť odporca do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi č. 2 primerané finančné zadostučinenia vo výške 10 000 EUR, ktoré mu je povinný vyplatiť odporca do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu.

5. Odporca je povinný nahradiť právnemu zástupcovi sťažovateľa náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR...“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 23 ods. 2 písm. f) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) do samosprávnej pôsobnosti fakulty patrí voľba členov orgánov akademickej samosprávy fakulty, pričom dekan je v zmysle § 24 písm. b) tohto zákona jedným z orgánov akademickej samosprávy fakulty.

Podľa § 33 ods. 1 zákona o vysokých školách vnútorné predpisy fakulty upravujú záležitosti fakulty, ktoré patria do jej samosprávnej pôsobnosti, a teda aj voľbu dekana fakulty.

Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona o vysokých školách akademický senát fakulty volí kandidáta na dekana.

Podľa sťažovateľov k porušeniu ich základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy malo dôjsť tým, že neboli volebnou komisiou na voľbu kandidáta na dekana národohospodárskej fakulty „včas a riadne oboznámení so skutočnosťou, že boli navrhnutí členmi akademickej obce fakulty na kandidátov na funkciu dekana, čím im bolo odopreté právo predstaviť akademickej obci fakulty svoje programy a uchádzať sa o volenú funkciu dekana Národohospodárskej Fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave“.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V danom prípade sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva „nekonaním“, t. j. nečinnosťou odporcov, za ktorých označujú národohospodársku fakultu a ekonomickú univerzitu. Nekonanie, resp. nečinnosť príslušného orgánu verejnej moci ústavný súd považuje na účely konania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy za „iný zásah“, ktorým mali byť porušené ústavou garantované základné práva a slobody.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov sa ústavný súd zamerával na preskúmanie, či bola doručená v lehote ustanovenej zákonom. Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je totiž jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že podľa „*vyhlášky volebnej komisie na voľbu kandidáta na dekana NHF EU na funkčné obdobie 2011-2015 z 2. novembra 2010*“ (ďalej len „*vyhláška volebnej komisie*“) akademický senát národohospodárskej fakulty vyhlásil na svojom zasadnutí 21. septembra 2010 voľby kandidáta na funkciu dekana tejto fakulty. Povinnosťou volebnej komisie podľa vyhlášky volebnej komisie bolo osloviť aj navrhovaných kandidátov a požiadať ich o písomné vyjadrenie súhlasu s kandidatúrou a následne 15. novembra 2010 zverejniť zoznam tých kandidátov, ktorí návrh na kandidáta na dekana národohospodárskej fakulty prijali s ich stručnými charakteristikami. Následne kandidáti na funkciu dekana mali mať možnosť predstaviť sa akademickej obci so svojím programom na predvolebnom zhromaždení 18. novembra 2010 o 13.00 h v Spoločenskej miestnosti I. Samotné voľby kandidáta na funkciu dekana národohospodárskej fakulty sa

podľa vyhlášky volebnej komisie mali uskutočniť (a aj uskutočnili, pozn.) 25. novembra 2010.

Ústavný súd ďalej zistil, že prodekanka pre zahraničné vzťahy a styk s verejnosťou národohospodárskej fakulty listami č. j. NHF 5/2011-dekanát a č. j. NHF 4/2011-dekanát z 1. februára 2011 odpovedala obom sťažovateľom na ich listy označené ako „*Uplatnenie práva dotknutej osoby*“ z 29. decembra 2010, pričom oboch sťažovateľov okrem iného informovala o tom, že „*Napriek tomu, že volebná komisia vyvinula maximálne úsilie, aby Vás informovala o tom, že ste boli navrhnutí na kandidáta na dekana Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, nepodarilo sa jej skontaktovať sa s Vami.*“.

Vychádzajúc z uvedených zistení ústavný súd zastáva názor, že sťažovatelia sa dozvedeli o tom, že neboli volebnou komisiou na voľbu kandidáta na funkciu dekana národohospodárskej fakulty včas a riadne oboznámení so skutočnosťou, že boli navrhnutí členmi akademickej obce tejto fakulty na kandidátov na funkciu dekana (teda že sa dozvedeli o inom zásahu do nimi označeného základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy), najneskôr 29. decembra 2010, t. j. v deň, keď zaslali svoje listy národohospodárskej fakulte. Týmto dňom zároveň začala plynúť dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktorá márne uplynula 28. februára 2011 (§ 57 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených ďalej vyplýva, že sťažovatelia sa výzvami z 12. januára 2010 (správne má byť z 12. januára 2011, pozn.) doručenými rektorovi ekonomickej univerzity 20. januára 2011 domáhali toho, aby rektor v „*kontexte § 28 ods. 2 zákona o vysokých školách nevymenoval dekana a nariadil opakovanie volieb*“.

Vzhľadom na to, že sťažovatelia v sťažnosti označili za odporcu v konaní pred ústavným súdom nielen národohospodársku fakultu, ale aj „... *Ekonomickeú univerzitu v Bratislave*“, pričom ako dôkaz k tomuto tvrdeniu priložili už uvedenú výzvu z 12. januára 2011 doručenú rektorovi ekonomickej univerzity 20. januára 2011, ústavný súd sa v ďalšom zaoberal posúdením, či mu bola sťažnosť sťažovateľov doručená včas vo vzťahu

k namietanému nekonaniu (nečinnosti) ekonomickej univerzity, resp. jej rektora ako jej štatutárneho orgánu (§ 10 ods. 1 zákona o vysokých školách, pozn.).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti, ako aj zo zistení ústavného súdu vyplýva, že rektor ekonomickej univerzity na uvedené výzvy sťažovateľov nereagoval, pričom svojím aktom z 26. januára 2011 vymenoval dekana národohospodárskej fakulty na základe návrhu, ktorý vzišiel z volieb uskutočnených akademickým senátom národohospodárskej fakulty 25. novembra 2010. Z okolností posudzovanej veci vyplýva, že 26. január 2011, t. j. deň vymenovania dekana národohospodárskej fakulty rektorom ekonomickej univerzity treba považovať za deň (dátum), v ktorom malo dôjsť k sťažovateľmi namietanému „inému zásahu“ do ich základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že sťažovatelia ako zamestnanci tejto fakulty sa o tomto menovacom akte rektora ekonomickej univerzity dozvedeli bezprostredne po jeho vydaní, pričom vzhľadom na skutočnosť, že ich sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 7. februára 2012, niet pochybností ani o tom, že aj vo vzťahu k nekonaniu (nečinnosti) ekonomickej univerzity, resp. jej rektora bola doručená po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2012